

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. X 2

Fylke: Hedmark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Skauge

Emne: Transport av kveg

Bygdelag:

Oppskr. av: M. Veflingstad

Gard:

(adresse): Otterfod

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

ad 1) Iunkvisting av kveg er foregått på same måte på store og mindre gårder som på husmannsplassene. På husmannsplassene får de kvekkjøp fra gårdene, på mindre gårder utar kvekkjøp de kvekkjøp av nabene.

Nå står man ikke i utmarken, det gikk av bruk omkring år 1900.

ad 2) Nå foregår fôrkingen av kveg på "kveg" (kveg). Kvekkjøp sluttet av 1800-tallet var det alminnelig å fôrke kveg ut i "stø" (stø) del. Transporten av kveg til kvegene skjer ved sleperive, kvekkjøp blir det kjørt med kveggeffel om høring av kveg kan

jeg ingen opplysninger gi

ad 3) Kveg blir kjørt inn om sommeren.

Tidligere hadde enkelte gårders engeløtter, liggende langt fra gårdene. Kveg ble da kjørt inn i utmarken om sommeren og kjørt hjem på vinterføre

2
ad 4) Nu brükes firehjullede vagnar til høgtjøningene,
tidligere (før 1900) tohjullede langkjørene.

Vagnene har karm foran og bakk og 2 grunder
karmene kan skrives av.

Draget er festet fast til vagnen med
krøker, det er altså ikke noen forvilling
som kan presses av og på.

Steden er neppe brukt her på en almuindegård.
Ved et skifte i 1808 på en liten
skoggård i grensen av almuindegård er sagt
nødt 1 høgtled.

Grunderne var tidligere reffkjøede, nu er de
som regel brukt innover med hjulene.

Høyet blir loss på vagnen med høggaffel,
en mann er i vagnen, tar i mat og
krøker.

Tidligere regult man et lass høi like
 $1/4$ skippund = 200 kg, nu er de som regel
300 kg.

lasset festes med "beudstang", en litt
brukt stang med jernletker foran, som festes
i en krak i karmen, og med jernletker
med krak bakk, og derved festes i bakste
karm.

Her ikke høi noen regler for dette lasset,
heller ikke om det skulle ligge noe i øjens med
dette lass.

Det brükes 1 best for høivagnen.

Vinterlass er normalt for i tiden, de var
noe mindre enn sommerlassene.

Noen på gårder har bygd løve med elektrisk
keis, man må da ha en innretning
for høgets transport innover i løven

Høysaagene bruktes også ved innhøsting av kornet. Tidligere bruktes den så uten gründer, idet man så tok staurer med kornhåndelen („snesen“) og la opp på saagene. Nå bruker man saagene med gründeren på og letter lastet med høygaffel.

Høysaagene bruktes også til laste-
kjøring - uten karner og gründer.

ad 5) Felles slått forekommer såvidt uetes
ikke her i bygda.

ad 6) Tidligere hadde enkelte gårder laugf-
lette liggende egeslatter, og kjempekjøringene
av høyt foregikk så om vinteren; på disse
slattene lå som regel nær røtelagf-
vet, så tydelig kjøring ble det ikke
tale om.

Attetad 15. 1. 1947

M. Veflungrub